

Sarajevo, 21.11.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.11.2016.- 18.11.2016.

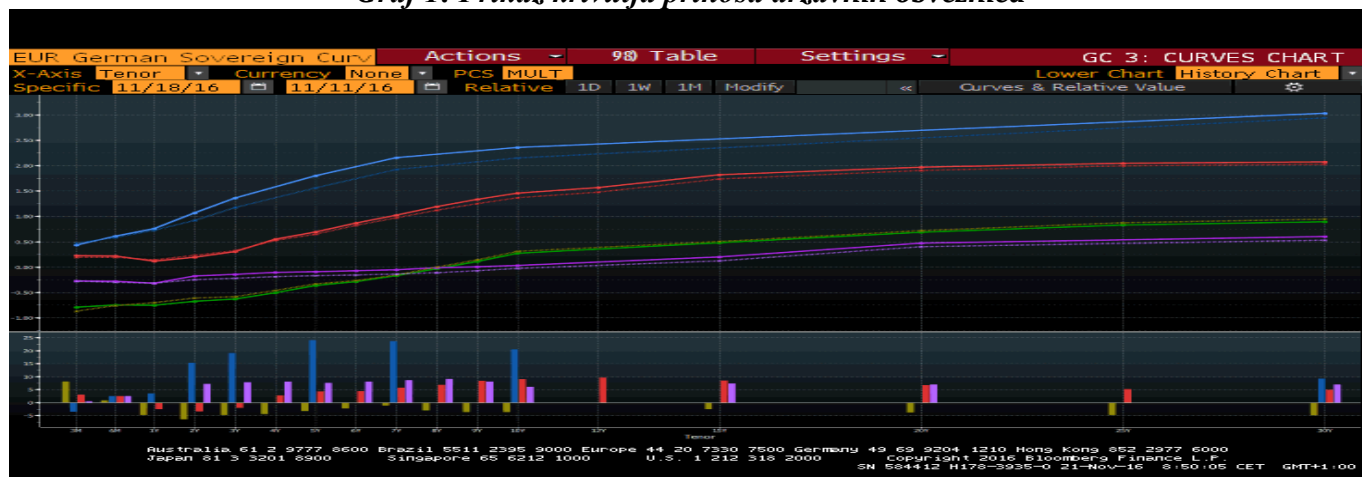
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	11.11.16	-	18.11.16		11.11.16	-	18.11.16		11.11.16	-	18.11.16		11.11.16	-	18.11.16	
2 godine	-0,60	-	-0,67	↓	0,92	-	1,07	↑	0,24	-	0,20	↓	-0,24	-	-0,17	↑
5 godina	-0,33	-	-0,37	↓	1,56	-	1,80	↑	0,65	-	0,69	↑	-0,16	-	-0,09	↑
10 godina	0,31	-	0,27	↓	2,15	-	2,35	↑	1,36	-	1,46	↑	-0,02	-	0,04	↑

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	11.11.16	-	18.11.16	
3 mjeseca	-0,870	-	-0,790	↑
6 mjeseci	-0,758	-	-0,750	↑
1 godina	-0,660	-	-0,738	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.11.2016. godine (pune linije) i 11.11.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Trend blagog rasta prinosa obveznica eurozone je nastavljen i početkom proteklog tjedna, jer je tržište i dalje bilo pod utjecajem očekivanja fiskalne ekspanzije izazvane izborom novog predsjednika u SAD-u, a prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica je dostigao najvišu razinu od početka veljače tekuće godine. Ipak, već narednog dana je došlo do korekcije prinosa sigurnijih obveznica, a ovaj trend je nastavljen do kraja tjedna. U istom razdoblju je još uvijek bio izražen rast prinosa petogodišnjih i desetogodišnjih obveznica Italije i Španjolske, gdje su prinosi povećani za 7-12 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Prošlog tjedna su objavljeni drugi preliminarni podaci za GDP u trećem tromjesečju tekuće godine, koji su ukazali na stabilan i umjeren gospodarski rast na razini eurozone, s tim da je usporenje rasta zabilježeno u najvećem gospodarstvu eurozone, Njemačkoj, dok je u ostalim članicama rast bio veći od očekivanog.

U zapisniku s sjednice ECB-a iz listopada se navodi da su se članovi UV dogovorili da ne daju signale o namjerama monetarne politike, odnosno da je isuviše rano da se da jasna procjena izgleda za inflaciju i monetarnu politiku, te da će u prosincu imati bolji uvid, kada budu dostupne nove prognoze gospodarskoga rasta i inflacije, kao i kada bude završena revizija stimulativnog programa. Predsjednik

ECB-a, Draghi, je krajem tjedna ukazao na ne tako jak oporavak gospodarstva eurozone, te monetarnu podršku opisao kao mogući „ključni sastojak“ za ekonomske izgleda u dolazećim godinama. Istraživanje Reutersa je pokazalo da 80% ispitanih ekonomista kao najvjerojatniju opciju na sjednici ECB-a iz prosinca vide produžetak roka trajanja programa kvantitativnih olakšica poslije provoditno planiranog datuma (ožujak 2017. godine), te se očekuje da bi gospodarski rast eurozone u narednoj godini mogao biti nastavljen umjerenim tempom.

Po znatno većim prinosima u odnosu na prethodne aukcije, Španjolska je emitirala dvogodišnje (-0,008%), petogodišnje (0,408%) i desetogodišnje (1,498%) obveznice, a Francuska petogodišnje (-0,21%) i šestogodišnje (-0,03%) obveznice. Francuska je emitirala tromjesečne (-0,693%), šestomjesečne (-0,676%) i jednogodišnje (-0,651%), a Španjolska šestomjesečne (-0,282%) i jednogodišnje (-0,212%) trezorske zapise.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) RUJAN	0,9%	1,2%	2,2%
2.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) RUJAN	22,1	24,9	23,4
3.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR) RUJAN	-	25,3	29,1
4.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
5.	GDP – Njemačka (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,3%	0,2%	0,4%
6.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,4%	0,7%	0,7%
7.	GDP – Italija (tromjesečno) 2. prelim. podatak III tromjesečje	0,2%	0,3%	0,0%
8.	Stopa inflacije – EZ LISTOPAD	0,5%	0,5%	0,4%
9.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G) RUJAN	-	1,8%	2,1%
10.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka STUDENI	8,1	13,8	6,2
11.	Stopa nezaposlenosti (ILO) – Francuska (tromjesečno) III tromjesečje	9,9%	10,0%	9,9%
12.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska LISTOPAD	5,6%	5,6%	5,7%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna nastavili da bilježe rast u odnosu na prethodni tjedan, te su povećani na najvišu razinu od početka ove godine. Američki dionički indeks Dow Jones je tijekom proteklog tjedna povećan na rekordno visoku razinu od 18.923,06 bodova, a indeks S&P 500 se nalazi blizu rekordno visoke razine zabilježene tijekom kolovoza ove godine. USD je tijekom proteklog tjedna značajno aprecirao u odnosu na valute najvećih američkih trgovinskih partnera, te se DXY indeks koji mjeri ova kretanja, u promatranom razdoblju nalazio na najvišoj razini u posljednjih 13 godina. Utjecaj na ovakva kretanja na financijskim tržištima u SAD-u su imala očekivanja da će FED na sjednici iz prosinca povećati referentnu kamatnu stopu, ali i to da će administracija Donalda Trumpa voditi stimulativnu fiskalnu politiku. Prema mišljenju pojedinih analitičara, takva politika bi mogla dovesti do bržeg rasta stope inflacije, ali i do većeg broja povećanja referentne kamatne stope tijekom naredne godine.

Tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak o rastu indeksa potrošačkih cijena na najvišu razinu u posljednje dvije godine. Pored toga, objavljen je i podatak o smanjenju broja inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć na najnižu razinu u posljednje 43 godine.

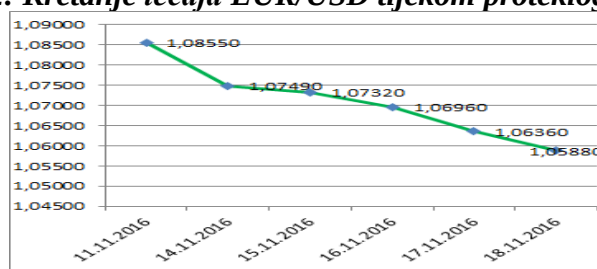
Predsjednica FED-a, Yellen, je navela da bi FED mogao povećati referentnu kamatnu stopu relativno skoro, ukoliko ekonomski pokazatelji nastave da upućuju na napredak na tržištu rada i rast stope inflacije. Njen kolega, predsjednik FED-a iz Filadelfije, Harker, je izjavio da se već neko vrijeme zalaže za povećanje od 25 baznih bodova na sastanku FOMC-a u prosincu, ali je naveo i to da bi FED morao da preduzme agresivniji pristup povećanju referentne kamatne stope, ukoliko Trumpova administracija uvede fiskalne stimulanse, a predsjednik FED-a iz St. Luisa, Bullard, da bi za odlaganje povećanja referentne kamatne stope na sjednici FOMC-a u prosincu bilo potrebno veliko iznenađenje.

Tablica 4.: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	LISTOPAD	1,2%	0,8%	0,7%
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	LISTOPAD	1,6%	1,6%	1,5%
3.	Industrijska proizvodnja (M/M)	LISTOPAD	0,2%	0,0%	-0,2%
4.	Proizvodnja radnointenzivnog sektora (M/M)	LISTOPAD	0,3%	0,2%	0,2%
5.	Indeks vodećih ekonomskih indikatora	LISTOPAD	0,1%	0,1%	0,2%
6.	Indeks radnointenzivne proizvodnje FED iz Filadelfije	STUDENI	7,8	7,6	9,7
7.	Indeks radnointenzivne proizvodnje FED iz Njujorka	STUDENI	-2,5	1,5	-6,8
8.	Indeks radnointenzivne proizvodnje FED iz Kansas Sitija	STUDENI	-	1	6
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. LISTOPADA	257.000	235.000	254.000

USD je tijekom proteklog tjedna nastavio trend aprecijacije u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD smanjen s razine od 1,0855 na razinu od 1,0588, što je njegova najniža razina od prosinca prošle godine.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna objavljeni su podaci o inflaciji i nezaposlenosti u Velikoj Britaniji. Inflacija je tijekom listopada smanjena na 0,9% godišnje, što je niže od očekivanih (1,1%) i od prethodnog razdoblja (1,0%). Guverner BoE, Carney, je upozorio da se očekuju veće cijene, pri čemu su troškovni pritisci na strani tvorničkih cijena već prisutni i prijete snažnijem rastu ovih cijena. BoE očekuje da će inflacija tijekom naredne godine dostići razinu od oko 2,7%. Objavljeni podaci su pokazali da je nezaposlenost u Velikoj Britaniji tijekom posljednja tri mjeseca, zaključno s listopadom, smanjena na 4,8%, što je najniža razina u posljednjih jedanaest godina.

Sky News je objavio vijest da bi Brexit mogao da kasni mjesecima, čak i dvije godine, nakon što je sudinica Vrhovnog suda, Hale, sugerirala da sveobuhvatna legislativa može biti potrebna kako bi se pokrenuo članak 50. Ugovora o EU, uz odobrenje Parlamenta da se može ovaj članak pokrenuti. Komentari koje je dala Hale su uslijedili nakon što je Vrhovni sud presudio da premijerka May nema pravo da pokrene članak 50. bez glasovanja u Donjem domu Parlamenta.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	STUDENI	-	4,5%	4,2%
2.	Inflacija (G/G)	LISTOPAD	1,1%	0,9%	1,0%
3.	Maloprodaja (G/G)	LISTOPAD	2,3%	2,0%	2,0%
4.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	LISTOPAD	9,3%	12,2%	7,3%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	LISTOPAD	1,8%	2,1%	1,3%
6.	Indeks cijena kuća (G/G)	RUJAN	8,1%	7,7%	7,7%
7.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	LISTOPAD	2.000	9.800	5.600
8.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	RUJAN	4,9%	4,8%	4,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Tečaj EUR/GBP je zabilježio pad s razine od 0,86246 na razinu od 0,85780, dok je tečaj GBP/USD smanjen s razine od 1,2596 na razinu od 1,2342.

JAPAN

Početkom proteklog tjedna objavljeni **preliminarni podaci za treće tromjesečje tekuće godine su pokazali da je gospodarstvo Japana u ovom razdoblju zabilježilo ekspanziju od 0,5%, što je bolji podatak od očekivanog i prethodno zabilježenog rasta (0,2%)**. Guverner BoJ, Kuroda, je zadržao optimističan pogled na japansko gospodarstvo, te istakao da su se proizvodnja i izvoz oporavili zahvaljujući očekivanom poboljšanju u globalnoj ekonomiji. Nakon što je prinos desetogodišnjih japanskih obveznica prošlog tjedna zabilježio pozitivan prinos, prvi put nakon 11. ožujka ove godine, BoJ je odlučila zadržati iznos sredstava za kupovine obveznica na sekundarnom tržištu, odnosno 400 milijardi JPY za kupovinu državnih obveznica s dospijecem od 1 do 3 godine, 420 milijardi JPY za obveznice s dospijecem od 3 do 5 godina, te 410 milijardi JPY za kupovinu obveznica s dospijecem od 5 do 10 godina. Krajem tjedna BoJ je ponudila kupovinu neograničene sume dvogodišnjih državnih obveznica po prinosu od -0,09%, te petogodišnjih obveznica po prinosu od -0,04%. Nakon ove odluke tržište je promptno reagiralo, te su prinosi obveznica ovih dospijeca zabilježili smanjenje. Guverner BoJ, Kuroda, je istakao da je svrha navedene intervencije BoJ na deviznom tržištu usmjerena na zaustavljanje oštrog rasta prinosa.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

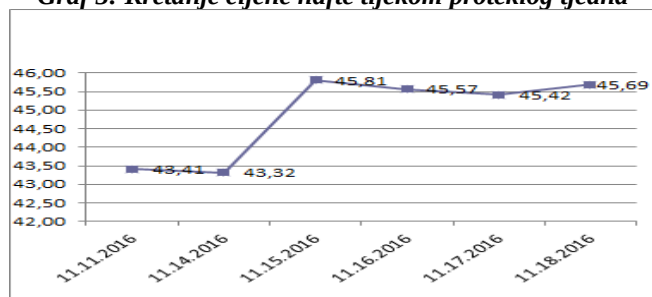
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P III TROMJESEČJE	0,2%	0,5%	0,2%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) F RUJAN	-	1,5%	4,5%
3.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M) RUJAN	-	-2,0%	2,6%
4.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F LISTOPAD	-	-8,9%	-6,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio rast s razine od 115,76 na razinu od 117,43. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY povećan s razine od 106,65 na razinu od 110,91.

NAFTA I ZLATO

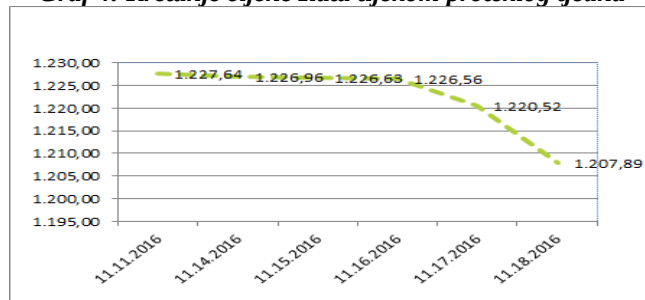
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak iznosila 43,41 USD (39,99 EUR), te je do kraja trgovanja tog dana zabilježila blago smanjenje. Tijekom trgovanja u utorak cijena nafte je zabilježila značajan rast, od 5,75% na dnevnoj razini, pod utjecajem jačanja špekulacija o tome da bi zemlje članice OPEC-a, ipak, mogle postići dogovor o smanjenju obujma proizvodnje nafte i njegovom zadržavanju na razini između 32,5 i 33 milijuna barela dnevno. Predstavnici Katara, Alžira i Venecuele su izrazili želje da dogovor bude postignut, dok predstavnici Saudijske Arabije, Iraka i Irana još uvijek nisu suglasni s tim na koji način će se među zemljama raspodijeliti očekivano smanjenje obujma proizvodnje. Prema mišljenju mnogih analitičara, stav ruskih predstavnika o postizanju dogovora sa zemljama članicama OPEC-a još uvijek nije u potpunosti jasan. Međutim, tijekom trgovanja u srijedu i četvrtak cijena nafte je zabilježila blagu korekciju na niže, nakon što je objavljena informacija o povećanju američkih zaliha nafte za 5,3 milijuna tijekom prethodnog tjedna. Aprecijacija USD je utjecala na smanjenje tražnje od strane investitora koji kupovinu ovog energenta financiraju iz drugih valuta. Na zatvaranju tržišta u petak cijena ovog energenta je iznosila 45,69 USD (43,15 EUR) po barelu. Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 2,28 USD, odnosno 5,25%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.227,64 USD (1.130,94 EUR). Cijena ovog plemenitog metala je tijekom proteklog tjedna bilježila smanjenje, te se nalazi na najnižoj razini od kraja svibnja ove godine. Najveći utjecaj na ovakvo kretanje cijene zlata imao je značajan rast prinosa američkih obveznica, kao i rast vrijednosti američkih dionica, pri čemu je indeks Dow Jones tijekom proteklog tjedna bilježio rekordno visoku vrijednost. Navedeno je posljedica očekivanja da će FED na narednom, sastanku u prosincu povećati referentnu kamatnu stopu, ali i očekivanja da bi administracija Donalda Trumpa mogla uvesti fiskalne stimulanse, koji bi utjecali na brži rast stope inflacije, ali i na brže povećanje referentne kamatne stope u SAD-u. Predsjednica FED-a, Yellen, je u govoru održanom u četvrtak izjavila da bi FED uskoro mogao povećati referentnu kamatnu stopu, što očekuje i veliki broj analitičara. Doprinos smanjenju cijene zlata, pored rasta prinosa američkih obveznica, dala je i aprecijacija USD u odnosu na valute najvećih američkih trgovinskih partnera, te je pokazatelj koji mjeri ova kretanja povećan tijekom proteklog tjedna na najvišu razinu u posljednjih 13 godina. Na zatvaranju tržišta u petak cijena ovog plemenitog metala je iznosila 1.207,89 USD (1.140,81 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.